

## Slovo editora

Leoš Jeleček

jelecek@natur.cuni.cz

UK v Praze, PřF, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Albertov 6, 128 43, Praha 2

Není příjemné v úvodníku opět psát, že vycházíme se zpožděním. První číslo Klaudyána by podle našeho záměru totiž mělo vycházet v polovině běžného roku, druhé na jeho konci. Víím, že do jisté míry, jak se říká, zde pláču nad cizím hrobem. Již v úvodníku k dvojčíslu 1–2/2009 jsem charakterizoval důsledky „impaktománie“ a „bodománie“ v oblasti řízení české vědy „Radou vlády pro výzkum (sic!, nikoliv vědy), vývoj a inovace“.

Na slavnostním zasedání k výročí založení Univerzity Karlovy, tradičně konaném ve staroslavném Karolinu, byla tato metoda „řízení“ vědy, pardon, výzkumu, v jednom ze dvou hlavních projevů charakterizována jako nástroj k omezování svobody bádání. Badatel je dnes totiž nucen publikovat jen v Radou určených časopisech, resp. především v těch v zahraničí a u nás, které mají impakt faktor. V horším případě aspoň v časopisech zařazených Radou pro VVI do zvláštního seznamu českých tzv. recenzovaných neimpaktovaných časopisů. Badatelé se tak musí zabývat především tím a publikovat to, co má největší šanci na přijetí do těchto časopisů. Nemají-li impakty či body, mají na svém pracovišti problémy. Tento scientometrický a ekonomistní přístup ve společenských a zejména v humanitních vědách jeví se mi poněkud scestným. Snad především vědci vědí, kudy ve svém výzkumu jít, co je a není nosné, čím a jak se zabývat k dosažení výsledku, který může být i negativní, kde své výsledky publikovat.

Zmíněný seznam periodik vydávaných v Česku konečně – v době internetu – začíná obsahovat i elektronické (on-line) časopisy (viz např. „e-Pedagogium“, „Envigogika“). Nad tituly v tomto seznamu uvedených některých aplikačních časopisů (jako jsou „Tunel“, „Maso“, „Beton“, „Plyn“ aj.) a agendami jejich vydavatelů lze jen žasnout. Obávám se, že do něj byly zařazeny také a zřejmě proto, že plní všechna „administrativní“ kritéria, z nichž jedno je pro Klaudyána klíčové. Tím je pravidelnost vycházení. Tu však nemůžeme prokázat. Před zřízením uvedeného seznamu jsme vycházeli příliš krátkou dobu abychom se mohli pokusit podat příslušnou žádost. Přitom jsme povinnou periodicitu aspoň dvě čísla za rok až do ročníku 2008 měli. Musíme však nastavenou metodiku Rady v této oblasti respektovat, ať si o ní myslíme co chceme, a pravidla „hry“ přijmout.

Aby Klaudyán tudíž mohl pravidelně vycházet, potřebujeme mít dostatečný zásobník rukopisů s předpokladem, že uspějí v recenzím řízení. Když tohoto stavu dosáhneme co nejdříve a Klaudyán bude vycházet podle pravidel RV VVI, budeme moci požádat o jeho zařazení do Seznamu.

Elektronický časopis je dostupný každému badateli doma i ve světě, stačí jen kliknout na jeho adresu. Publicita výsledků našich autorů/badatelů, resp. dostupnost jejich článků, je tudíž mnohonásobně větší a včasnější. Jeden příklad. Organizátoři konference na environmentální téma, kterou pořádá německá badatelská instituce v bohemistice Collegium Carolinum, na základě článku N. Orsilla v č. 1/2008 na tuto konferenci autora pozvali a uhradili mu náklady s tím spojené. Shrnuji: řešení je ve vás, v našich čtenářích, v naší vědecké a odborné komunitě. Pokud nepomůžete nejen Klaudyánovi, ale i sobě tím, že budete nabízet dostatečné množství článků, recenzí, anotací, zpráv

apod. tak, aby Klaudyán mohl mj. také pravidelně vycházet (zpočátku z toho žádné body nebudou), o zařazení do Seznamu RV VVI bude marné usilovat.

Svým obsahem je toto číslo Klaudyána výjimečné. Podle hlavních článků je možné označit jej jako slovenské. Jsme tomu rádi a doufáme, že podíl článků slovenských kolegů a kolegyně nadále poroste.

Autoři prvního článku Z. Muchová a F. Petrovič z Nitra jednoznačně dokládají, že historický land use pracující tzv. statisticko-evidenční a kartografickou metodou se na Slovensku nadále zdařile rozvíjí. A to jak v geografických pracovištích, tak v historické geografii a zejména environmentálním dějinám blízké krajinné ekologii, která má na Slovensku bohatou tradici. Dokumentuje aplikační možnosti svých výsledků v současných komplexních pozemkových úpravách. Ve druhé studii, náležející spíše do dějin geografie, Jiří Martínek dokumentuje úlohu, kterou měli čeští geografové při etablování slovenské geografie a jejím rozvoji na první slovenské univerzitě, založené po vzniku Československa v roce 1919 v Bratislavě.

Materiálová studie Petera Svobody, studenta geografie na naší fakultě, informuje o vývoji myšlenkových směrů ochrany přírody a krajiny v USA, který vyústil ve vznik a rozvoj současného environmentálního myšlení ve Spojených státech.

Zeměpisnému jménu Česko se až na jeden jeho cizojazyčný ekvivalent daří téměř skvěle. Jen ten nejdůležitější, angl. *Czechia*, je povětšinou našimi politiky, byznysem a sportovními svazy dosud ignorován. Proč? Bůh ví. Studium místní, regionální a národní identity je dnes frekventovaným tématem politické, kulturní a historické geografie. Je to důsledkem postupující globalizace světa. O nemalém významu zeměpisného jména k posilování národní identity publikujeme myšlenkově bohatý a inspirující příspěvek Petra Schnura z veřejného slyšení Senátu PČR v roce 2005. Ve Spojených státech již začínají vycházet zeměpisné atlasy i publikace užívající jméno *Czechia*. O nich možná přineseme informaci v příštím čísle, které, doufám, vyjde ještě letos.

Leoš Jeleček (šéfredaktor)